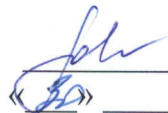

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи та
міжнародних зв'язків

 Оксана ГОДОВАНЕЦЬ
«23» 06 2025 р.

**СИЛАБУС
з вивчення навчальної дисципліни**

«ДИТЯЧА СТОМАТОЛОГІЯ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Освітній ступінь	доктор філософії
Рік навчання	I, II, III
Форма здобуття освіти	очна (денна, вечірня), заочна
Кафедра	стоматології дитячого віку

Схвалено на засіданні кафедри стоматології дитячого віку
«23» 06 2025 року (протокол № 45).

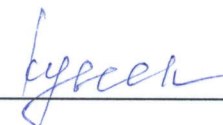
Завідувач кафедри

Тетяна КИЩАК

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін стоматологічного
профілю Буковинського державного медичного університету «26» 06
2025 року (протокол № 6).

Голова предметної методичної
комісії

Наталя КУЗНЯК

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	стоматології дитячого віку
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Годованець Оксана Іванівна – доктор медичних наук, професор, професор кафедри стоматології дитячого віку godovanec.oksana@bsmu.edu.ua Котельбан Анастасія Василівна – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри стоматології дитячого віку kotelban_anastasii@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/stomatologiyi-dityachogo-viku/
Веб-сайт кафедри	https://sites.google.com/bsmu.edu.ua/childrens-dentistry-department/
E-mail	dentistry_child@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Руська, 87
Контактний телефон	+38 (050)0794102

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів	12
Загальна кількість годин	360
Лекції	20
Практичні заняття	80
Самостійна робота	260
Вид заключного контролю	залік

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Навчальна дисципліна «Дитяча стоматологія» спрямована на формування у здобувачів третього рівня вищої освіти (PhD) комплексної системи поглиблених теоретичних знань, практичних умінь, дослідницьких та педагогічних компетентностей, необхідних для розв'язання складних та міждисциплінарних завдань у стоматології дитячого віку.

Особлива увага приділяється оволодінню методологією наукової діяльності, включно з плануванням і проведенням власного дослідження, спрямованого на вирішення актуальної наукової проблеми в дитячій стоматології. Результати такого дослідження повинні мати наукову новизну та теоретичне й практичне значення для розвитку сучасної стоматологічної науки й клінічної практики.

Дитяча стоматологія є високоспеціалізованою, багатокомпонентною галуззю, яка вимагає від фахівця не лише глибоких знань, але й мислення та клінічного підходу. Робота з дітьми потребує поєднання високої професійної майстерності, емпатії, комунікативної гнучкості, уміння приймати клінічні рішення в умовах вікових анатомо-функціональних особливостей та специфічних поведінкових реакцій.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу – <https://cutt.ly/ArUqCMFh>;
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу - <https://surl.li/acuduy>;

- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять – <https://cutt.ly/jrUqBS36>;
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти – <https://cutt.ly/3rUqMAbV>;
- Кодекс академічної доброчесності – <https://cutt.ly/FrUq1ljK>;
- Положення про запобігання академічному плагіату – <https://cutt.ly/MrUq6QAt>;
- Положення про порядок та умови обрання здобувачами освіти вибіркового дисциплін – <https://cutt.ly/srUwo6Ci>;
- Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти – <https://cutt.ly/SrUwp1ie>;
- Правила поведінки здобувачів освіти – <https://cutt.ly/ErUq72rZ>;
- Правила внутрішнього трудового розпорядку – <https://cutt.ly/UrUwiACe>;
- Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук – <https://surl.lu/aygfsk>;
- Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Буковинському державному медичному університеті <https://surl.li/zoclfi>;
- Положення про Комісію з питань біомедичної етики <https://surl.lt/hcmnln>;
- Положення про первинну документацію та комісію з перевірки первинної документації наукових досліджень у Буковинському державному медичному університеті <https://surl.li/dgjnpe>.

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів освіти:

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету та правил поведінки здобувачів освіти, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та співробітниками кафедр, закладів охорони здоров'я тощо;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних заняттях) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології	Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань
Профілактика стоматологічних захворювань	
Дитяча терапевтична стоматологія	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів третього рівня вищої освіти (PhD) комплексних науково-теоретичних знань, аналітичного мислення та дослідницьких навичок, необхідних для глибокого розуміння етіологічних, патогенетичних, морфо-функціональних і біологічних процесів, що лежать в основі розвитку стоматологічних захворювань у дітей, а також для оцінки впливу цих процесів на формування та функціональний стан зубощелепної системи в різні вікові періоди.

Дисципліна спрямована на розвиток у майбутніх науковців здатності інтегрувати фундаментальні знання з дитячої стоматології, педіатрії, фізіології, біохімії, мікробіології, ортодонтії, профілактичної медицини та цифрових технологій.

Особливий акцент робиться на забезпеченні доказово обґрунтованих стратегій профілактики, раннього втручання, мінімально інвазивного лікування, менеджменту ускладнених форм карієсу тимчасових і постійних зубів дітей, що сприяє стабільному збереженню стоматологічного здоров'я та оптимальному формуванню зубощелепної системи.

6.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- визначення актуальних наукових проблем та перспективних напрямів розвитку сучасної дитячої стоматології, формування власного бачення теоретичних і практичних викликів галузі, пропозиція нових дослідницьких підходів та інноваційних рішень.

- оволодіння методологією наукових досліджень, включно з сучасними підходами до планування, організації, збору та аналізу наукової інформації; засвоєння й застосування новітніх методів експериментальних, клінічних та лабораторних досліджень, що відповідають вимогам доказової медицини та світовим стандартам дитячої стоматології.

- засвоєння сучасних, високотехнологічних та доказових методів лікування стоматологічних захворювань у дітей, удосконалення навичок застосування біоактивних матеріалів, мінімально інвазивних технологій, цифрових інструментів діагностики та лікування, а також методів раннього втручання.

- визначення провідних етіологічних та патогенетичних чинників клінічної патології щелепно-лицевої ділянки у дітей, аналіз взаємозв'язків та їхньої ролі у формуванні стоматологічних і загальносоматичних порушень.

- виділення та інтерпретація ключових клінічних симптомів при карієсі та його ускладнень у тимчасових і постійних зубах, використовуючи дані анамнезу, клінічного огляду, вікові анатомо-функціональні особливості та принципи диференційної діагностики для встановлення попереднього або вірогідного клінічного діагнозу.

- формування раціонального плану обстеження дитини, аналіз результатів лабораторних, рентгенологічних, цифрових та інструментальних досліджень, оцінка їх

діагностичної інформативності, інтерпретація даних для визначення тактики лікування та прогнозування перебігу захворювання.

- проведення диференційної діагностики стоматологічних захворювань дитячого віку, формулювання клінічного діагнозу з урахуванням вікових особливостей, супутньої патології та сучасних протоколів.

- визначення оптимальної тактики ведення дітей із соматичними захворюваннями, що мають прояви в ротовій порожнині, враховуючи міждисциплінарні підходи, ризики та особливості взаємодії стоматолога з педіатрами, отоларингологами, генетиками, логопедами та іншими фахівцями.

- діагностування та надання невідкладної стоматологічної допомоги дітям при гострих запальних процесах, травмах зубів і м'яких тканин, гострих больових синдромах, алергічних і медикаментозно-індукованих реакціях, дотримуючись принципів безпечної та швидкої медичної допомоги.

- реалізація первинної, вторинної та третинної профілактики стоматологічних захворювань, організація диспансеризації дитячого населення, планування профілактичних програм та заходів реабілітації, оцінювання їхньої ефективності і впровадження сучасних моделей громадського здоров'я.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

Інтегральна: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні:

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові):

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК02. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проєкти.

СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.

СК06. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.

СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Навчальна дисципліна забезпечує формування таких результатів навчання (РН):

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані.

РН05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу медико-біологічної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН06. Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.

РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини.

РН09. Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.

РН10. Розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології та у дотичних міждисциплінарних напрямках.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

Знати:

- концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності

Уміти:

- розв'язувати значущі проблеми у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширювати та переоцінювати вже існуючі знання і професійні практики;
- започаткувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності;
- критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї.

Демонструвати:

- вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому.
- значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності;
- здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. «ДИТЯЧА СТОМАТОЛОГІЯ»

Змістовий модуль 1. «Сучасні принципи ведення пацієнтів у клініці дитячої стоматології. Цифрова діагностика, мінімально інвазивні стратегії лікування карієсу зубів та доказові методи профілактики».

Конкретні цілі:

- Опанувати сучасні принципи організації стоматологічної допомоги дітям з урахуванням вікових, поведінкових, психоемоційних та медичних особливостей.
- Застосовувати цифрові методи діагностики (флуоресцентна та лазерна діагностика, цифрова транслюмінація, 3D-візуалізація, фотодокументація) у виявленні карієсу та моніторингу стану твердих тканин зубів.

- Оцінювати індивідуальний ризик розвитку карієсу зубів за сучасними міжнародними системами (CAMBRA, ICCMS) та формувати на їх основі персоналізовані профілактичні стратегії.

- Опанувати принципи мінімально інвазивного лікування (Minimal Intervention Dentistry): ремінералізація, інфільтраційні методики, ART, SMART, селективне видалення ураженого дентину.

- Формувати сучасні стратегії первинної та вторинної профілактики, включно з фторпрофілактикою, силант-стратегіями, профілактикою ерозивних уражень і програмами контролю біоплівки.

- Проводити науковий аналіз ефективності різних протоколів лікування та профілактики, критично оцінюючи сучасні міжнародні рекомендації.

Тема №1. Сучасні уявлення про анатомо-фізіологічний розвиток зубощелепної системи у дітей. Вікові аспекти формування та мінералізації зубів: сучасні біологічні механізми, ризики та клінічні наслідки.

Описуються сучасні дані про ембріогенез і постнатальний розвиток зубів; біомінералізацію та її регуляцією; вплив системних чинників, харчування, метаболізму, гормонального профілю, генетичних та епігенетичних механізмів на якість емалі й дентину; причини порушень мінералізації (МІН, гіпоплазії), їх ранні маркери та діагностичне значення.

Тема 2. Сучасні моделі організації допомоги дітям у стоматології (patient-centered care, family-centered care, мінімально інвазивна стоматологія, принципи біоповедінкової взаємодії з пацієнтами).

Ознайомлення з сучасними моделями ведення дітей (family-centered care, behavior guidance, anxiety control), з принципами безпечної та етичної комунікації, враховуючи психологічні особливості різних вікових груп, стратифікацією пацієнтів за поведінковими ризиками та формуванням індивідуального підходу до лікування.

Тема 3. Карієс у дітей: сучасна концепція мікробіому, біоплівки та поведінкових чинників ризику.

Розглядаються молекулярні аспекти формування орального мікробіому у дітей; роль біоплівки та дисбіозу; сучасні інтегративні моделі розвитку карієсу зубів; вплив харчування, поведінкових та соціальних чинників; цифровий аналіз біоплівки; предиктори ризику та їх клінічне значення, роль імунної відповіді, мікробіому, метаболічних порушень; сучасні підходи до стратифікації ризиків та прогнозування ускладнень.

Тема 4. Клінічні особливості перебігу карієсу в тимчасових і постійних зубах: сучасний патогенетичний аналіз.

Висвітлюються вікові закономірності перебігу каріозного процесу; вплив анатомо-морфологічних особливостей тимчасових та постійних зубів на швидкість прогресування карієсу зубів у дітей; клініко-діагностичні критерії різних стадій.

Тема 5. Сучасна діагностика карієсу зубів у дітей: цифрові технології, ранні маркери ураження, диференційна діагностика.

Розглядаються цифрові методи діагностики (IOS, QLF, DIAGNOdent, AI-асистовані системи); класифікація уражень за ICDAS/ICCMS; алгоритми раннього виявлення некавітаційних уражень; диференційна діагностика карієсу зубів з МІН, гіпоплазіями, флюорозом, ерозіями, травматичними дефектами; мультифакторний аналіз даних для прогнозування прогресування карієсу зубів.

Тема 6. Інтегративний підхід до диференційної діагностики карієсу зубів в дитячому віці.

Описуються сучасні клінічні, інструментальні та цифрові методи для точного встановлення діагнозу; алгоритми диференціації карієсу зубів із структурними дефектами емалі, МІН, травмами, ерозіями, інфекційними та метаболічними ураженнями; роль AI-систем у діагностичній підтримці; формування доказової діагностичної тактики у складних клінічних випадках.

Тема 7. Доказові протоколи первинної, вторинної та третинної профілактики стоматологічних захворювань у дітей (CAMBRA, ICCMS, Atraumatic Restorative Treatment, Silver Diamine Fluoride).

Висвітлюються принципи первинної, вторинної та третинної профілактики згідно зі стандартами CAMBRA, ICCMS, алгоритми оцінки індивідуальних ризиків розвитку карієсу зубів та інших патологій. Ознайомлення з принципами формування персоніфікованих профілактичних програм з використанням сучасних методів (SDF, фторлаки, герметизація фісур, пробіотики, ремінералізація).

Тема 8. Стратегії лікування карієсу зубів в дітей з використанням мінімально інвазивних технологій: ART, fissure sealants, resin infiltration, selective caries removal, stepwise excavation.

Описуються сучасні методи мінімального втручання при лікуванні карієсу зубів. Ознайомлення з біохімічними властивостями сучасних матеріалів (гібридні системи, біоактивні композити, САР-біоскло), критеріями їх вибору, клінічними тактиками відповідно до віку, поведінкового статусу та клінічної ситуації.

Змістовий модуль 2. «Комплексний менеджмент некаріозних уражень, ускладнених форм карієсу та травм зубів у дітей: доказові підходи та інноваційні методи лікування»

Конкретні цілі:

- Визначати етіологічні, генетичні, метаболічні та екологічні чинники, що зумовлюють некаріозні ураження емалі та дентину (гіпоплазії, МІН, флюорози, ерозії, абфракції).
- Опанувати сучасні інструментальні та лабораторні методи діагностики некаріозних уражень, включно з спектрометричними та цифровими методами.
- Формувати міждисциплінарні діагностичні алгоритми з урахуванням участі генетика, ендокринолога, гастроентеролога, дерматолога.
- Оцінювати біологічні та мікробіологічні аспекти ускладнень карієсу зубів, визначати патогенетичні механізми розвитку пульпіту та періодонтиту у тимчасових і постійних зубах.
- Володіти сучасними протоколами «vital pulp therapy» (пряме та непряме покриття пульпи, часткова/повна пульпотомія, регенеративні методики), з урахуванням вікових особливостей.
- Застосовувати біоактивні матеріали нового покоління (МТА, Biodentine, Bioceramics) у лікуванні ускладненого карієсу зубів.
- Опанувати міжнародні протоколи менеджменту травм зубів (IADT Guidelines).
- Навчитися прогнозувати перебіг та наслідки травми зубів у різних вікових періодах, використовуючи сучасні моделі оцінки ризиків.
- Оцінювати клінічну ефективність різних протоколів ендодонтичного та травматологічного лікування з позиції доказової медицини.

Тема 9. Некаріозні ураження твердих тканин зубів у дітей: структурно-генетичні дефекти емалі та дентину, МІН, метаболічні порушення, ерозивні ураження, абфракції, гіпоплазії, флюорози. Сучасні методи діагностики, стратифікації ризиків та клінічного менеджменту.

Розглядаються мультифакторні механізми формування некаріозних уражень у дітей: генетично детерміновані дефекти (amelogenesis imperfecta, dentinogenesis imperfecta), гіпомінералізація МІН, вплив метаболічних порушень, ерозивний потенціал харчування, механічні чинники абфракції. Аналізуються методи діагностики (клінічні, рентгенологічні, 3D-сканування), підходи до класифікації та стратифікації ризиків, протоколи мінімально інвазивного та реставраційного менеджменту, застосування біоактивних матеріалів і ремінералізуючих технологій.

Тема 10. Біологічні, мікробіологічні та імунологічні аспекти ускладнень карієсу тимчасових зубів у дітей. Сучасні стратегії лікування пульпіту та періодонтиту на основі принципів біологічно орієнтованої терапії («vital pulp therapy»).

Комплексний аналіз мікробіологічних механізмів прогресування карієсу та формування ускладнень у тимчасових зубах; роль мікробіому, вірулентних чинників та імунної відповіді дитячого організму. Сучасні підходи до ведення пульпіту та періодонтиту

тимчасових зубів з позицій мінімальної інвазивності та біологічної доцільності. Принципи «vital pulp therapy» у дитячому віці (пряме й непряме покриття пульпи, часткова та повна пульпотомія), використання біоактивних кальційсилікатних матеріалів (MTA, Biodentine, біокераміки), їх фізико-хімічні властивості та клінічна ефективність. Сучасні алгоритми прийняття клінічних рішень та протоколи лікування відповідно до доказових рекомендацій.

Тема 11. Ускладнений карієс постійних зубів у дітей: сучасні підходи до біологічного лікування, «vital pulp therapy» та регенеративної ендодонтії.

Вивчення особливостей мікробіології, патогенезу та імунної відповіді при ускладненнях карієсу в постійних зубах; роль апікального розвитку (apexogenesis, apexification) у виборі лікувальної тактики. Сучасні регенеративні та біологічно орієнтовані підходи до лікування пульпиту й періодонтиту: методи збереження життєздатності пульпи, стимуляція продовження кореневого розвитку, застосування біоактивних матеріалів нового покоління (MTA, Biodentine, bioceramics) та технологій guided endodontic repair. Оцінка ефективності vital pulp therapy у постійних зубах у дітей на ґрунті сучасних клінічних протоколів, міжнародних рекомендацій та доказових даних.

Тема 12. Менеджмент дітей з особливими потребами, коморбідними соматичними, неврологічними та імунними порушеннями. Поведінкові стратегії, фармакологічна модифікація поведінки та седація в умовах загального знеболення.

Вивчаються принципи стоматологічної допомоги дітям з інвалідністю, нейроповедінковими розладами (аутизм, СДУГ, ДЦП), хронічною соматичною патологією (кардіологічні, ендокринні, гематологічні захворювання) та первинними/вторинними імунodefіцитами. Розглядаються сучасні моделі поведінкового менеджменту, методи фармакологічної седації, особливості роботи в умовах загального знеболення. Акцент на міждисциплінарних алгоритмах безпеки, моніторингу та адаптованих клінічних протоколах.

Тема 13. Сучасні протоколи лікування травматичних уражень зубів у дітей відповідно до IADT Guidelines: алгоритми ранньої діагностики, стратифікації ризиків та клінічного менеджменту.

Розглядаються сучасні підходи до первинної оцінки травми: швидка діагностика, триаж, фотодокументація, цифрова оклюзійна оцінка; стратифікація ризиків у короткостроковій і довгостроковій перспективі; менеджмент вивихів, підвивихів, екструзій, латеральних вивихів, переломів коронки, кореня, альвеоли; протоколи збереження життєздатності пульпи у дітей; показання та техніки реплантації, збереження періодонту, застосування спеціальних середовищ зберігання; контроль та моніторинг після лікування за цифровими та клінічними критеріями.

Тема 14. Біоматеріали та інноваційні технології у дитячій травматології зубів: сучасні шини, біоактивні цементи, адгезивні й мінімально інвазивні методики відновлення.

Описуються сучасні матеріали та техніки шинування (гнучкі, комбіновані, 3D-друковані конструкції), принципи вибору тривалості іммобілізації. Аналізуються властивості біоактивних цементів, адгезивних систем, біокерамік та мінімально інвазивних методик реконструкції травмованих зубів. Розглядаються інноваційні технології: комп'ютерне планування реставрацій, використання CAD/CAM та фотополімерних композитів нового покоління.

Змістовий модуль 3. «Захворювання тканин пародонта та слизової оболонки ротової порожнини в дітей: сучасні стратегії діагностики, профілактики та лікування».

Конкретні цілі:

- Опанувати сучасні уявлення про розвиток тканин пародонта в дітей, включно з генетичними, імунологічними, мікробіомними та системними чинниками ризику.
- Використовувати сучасні методи діагностики захворювань тканин пародонта: цифрова пародонтографія, мікробіологічні тести, імунологічні маркери, лазерна діагностика.
- Диференціювати гінгівіти та пародонтити у дітей згідно з рекомендаціями AAR/EFP.

- Застосовувати сучасні методи лікування пародонтологічних захворювань у дітей, включаючи мінімально інвазивний скейлінг, ультразвукову терапію, лазери, фотодинамічну терапію, пробіотичні та біомодуляційні методи.
- Оцінювати ефективність комплексних програм профілактики, включно з модифікацією поведінкових чинників, регуляцією мікробіому та контролем біоплівки.
- Проводити диференційну діагностику уражень СОПР із залученням сучасних лабораторних та цифрових методів.
- Формувати міждисциплінарні маршрути пацієнта (співпраця з педіатрами, інфекціоністами, гастроентерологами, алергологами, дерматологами).

Тема 15. Сучасні уявлення про розвиток пародонта у дітей: морфогенез, чинники ризику, роль мікробіому, генетичних та імунологічних детермінант у виникненні пародонтальної патології.

Аналізуються сучасні дані про формування структур тканин пародонта в онтогенезі, вікові морфофункціональні особливості, чинники ризику пародонтальних захворювань у дитячому віці. Розглядається роль орального мікробіому, генетичних мутацій, епігенетичних чинників, імунної відповіді та системних станів у розвитку гінгівітів і пародонтитів. Обговорюються результати новітніх досліджень, включаючи метагеномний аналіз, асоціації з системними захворюваннями та імунними дисфункціями.

Тема 16. Діагностика гінгівітів та пародонтитів у дітей: сучасні клінічні, інструментальні, лабораторні й цифрові методи.

Вивчаються новітні технології діагностичного аналізу: мікробіологічні панелі (PCR, qPCR, NGS), біомаркери запалення (IL-1 β , TNF- α , MMP-8), лазерно-оптичні та флуоресцентні методи оцінки тканин, цифрова пародонтографія із врахуванням особливостей росту щелеп. Аналізуються міжнародні класифікації та критерії стратифікації ризику, алгоритми скринінгу та моніторингу.

Тема 17. Сучасний менеджмент захворювань тканин пародонта у дітей: протоколи механічної терапії, фотодинамічні технології та методів профілактики рецидивів.

Розглядаються протоколи сучасного скейлінгу та полірування в дітей, мінімально інвазивні методи механічного видалення біоплівки, можливості фотодинамічної терапії та лазерних технологій (diode laser, Er:YAG). Вивчається застосування пробіотиків, пребіотиків, біомодифікаторів (емалеподібні протеїни, чинники ремоделювання тканин), протоколи профілактики рецидивів та індивідуалізовані стратегії гігієни ротової порожнини.

Тема 18. Бактеріальні та вірусні ураження слизової оболонки ротової порожнини в дітей: етіологічні механізми, патогенез, клінічна картина, діагностика та тактика ведення.

Висвітлюються особливості перебігу вірусних уражень СОПР у дітей різного віку, механізми вірусної реплікації, реактивації та імунної відповіді, роль супутніх соматичних станів. Розглядаються сучасні методи діагностики (вірусологія, ПЛР, серологія), клінічні форми уражень та принципи раннього виявлення.

Вивчаються прояви СОПР при скарлатині, дифтерії, кору, краснусі, COVID-19, бактеріальних та умовно-патогенних інфекціях. Аналізуються специфічні орофациальні ознаки, роль мікробних токсинів і системних реакцій організму. Розглядаються алгоритми діагностики та ризикові групи.

Тема 19. Захворювання губ та язика у дітей: етіологія, клінічні варіанти, діагностичні критерії та лікування. Алергічні прояви в ротовій порожнині дітей: етіологія, клінічні форми, диференційна діагностика та сучасні методи лікування.

Описуються запальні, інфекційні, травматичні та структурні ураження губ і язика; хейліти, глосити, ангулярний хейліт, фісурований язик, географічний язик, аномалії вуздечок. Аналізуються сучасні підходи до діагностики, функціональної оцінки та лікування, у тому числі мультидисциплінарні аспекти.

Розглядаються алергічні реакції негайного і сповільненого типу, контактний стоматит, медикаментозні реакції, харчова алергія, прояви atopічних станів. Аналізуються сучасні

підходи до діагностики (алергопроби, молекулярна діагностика), стратегії лікування та профілактики.

Тема 20. Міждисциплінарні підходи до ведення захворювань СОПР у дітей: алгоритми взаємодії дитячого стоматолога з педіатрами, інфекціоністами, дерматологами, алергологами, гастроентерологами та іншими спеціалістами.

Вивчаються комплексні клінічні маршрути пацієнта, принципи міждисциплінарної комунікації, роль суміжних спеціалістів у діагностиці системних причин оральних уражень. Обговорюється інтеграція стоматологічних даних у загальносоматичну діагностику, мультидисциплінарні консилиуми та моделі довготривалого спостереження.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Аудиторні		Самостійна робота
		Лекції	Практичні заняття	
1	2	3	4	5
Модуль 1. «Дитяча стоматологія»				
Змістовий модуль 1. «Сучасні принципи ведення пацієнтів у клініці дитячої стоматології. Цифрова діагностика, мінімально інвазивні стратегії лікування карієсу зубів та доказові методи профілактики».				
Тема лекції 1. Сучасні аспекти розвитку та становлення зубощелепної системи у дитячому віці. Тема практичного заняття 1. Сучасні уявлення про анатомо-фізіологічний розвиток зубощелепної системи у дітей. Вікові аспекти формування та мінералізації зубів: сучасні біологічні механізми, ризики та клінічні наслідки. Тема самостійної роботи 1. Аналіз молекулярних механізмів амелогенезу та дентиногенезу: генетичні регулятори, клітинні процеси, критичні періоди розвитку. Роль цифрових методів в оцінці розвитку зубощелепної системи (СВСТ, цифрові моделі).	16	2	3	11
Тема лекції 2. Сучасна дитяча стоматологія: орієнтація на пацієнта і сім'ю, мінімально інвазивні та біоповедінкові підходи. Тема практичного заняття 2. Сучасні моделі організації допомоги дітям у стоматології (patient-centered care, family-centered care, мінімально інвазивна стоматологія, принципи біоповедінкової взаємодії з пацієнтами). Тема самостійної роботи 2. Біоповедінкові протоколи взаємодії з пацієнтами різних вікових груп:	16	2	3	11

сучасні підходи, VR-технології, когнітивно-поведінкові стратегії.				
Тема практичного заняття 3. Карієс у дітей: сучасна концепція мікробіому, біоплівки та поведінкових чинників ризику. Тема самостійної роботи 3. Молекулярні механізми формування та стійкості зубної біоплівки; принципи її модуляції у клінічній практиці.	14	-	4	10
Тема практичного заняття 4. Клінічні особливості перебігу карієсу в тимчасових і постійних зубах: сучасний патогенетичний аналіз. Тема самостійної роботи 4. Аналіз біологічних і поведінкових тригерів швидкопрогресуючого карієсу зубів в дітей («early childhood caries», «rapid caries progression»).	14	-	4	10
Тема лекції 3. Актуальні підходи до виявлення карієсу в дитячому віці: патобіологія процесу, рання діагностика, цифрові інструменти та розмежування каріозних і некаріозних уражень. Тема практичного заняття 5. Сучасна діагностика карієсу зубів у дітей: цифрові технології, ранні маркери ураження, диференційна діагностика. Тема самостійної роботи 5. Моделі прогнозування перебігу карієсу зубів: інтерпретація, ризику, клінічне значення.	16	2	3	11
Тема практичного заняття 6. Інтегративний підхід до диференційної діагностики карієсу зубів в дитячому віці. Тема самостійної роботи 6. Біомеханічні, структурні та біохімічні відмінності каріозних та некаріозних уражень: огляд доказових протоколів.	14	-	3	11
Тема лекції 4. Профілактика стоматологічних захворювань у дітей: рівні профілактики, міжнародні системи оцінки ризику та мінімально інвазивні профілактичні втручання. Тема практичного заняття 7. Доказові протоколи первинної, вторинної та третинної профілактики стоматологічних захворювань у дітей (CAMBRA, ICCMS, Atraumatic Restorative Treatment, Silver Diamine Fluoride).	16	2	4	10

Тема самостійної роботи 7. Порівняльний аналіз профілактичних і мінімально інвазивних стратегій у дитячій стоматології:				
Тема практичного заняття 8. Стратегії лікування карієсу зубів в дітей з використанням мінімально інвазивних технологій: ART, fissure sealants, resin infiltration, selective caries removal, stepwise excavation. Тема самостійної роботи 8. Селективне видалення каріозних тканин та stepwise excavation: біологічне обґрунтування та клінічні протоколи.	14	-	4	10
Змістовий модуль 2. «Комплексний менеджмент некаріозних уражень, ускладнених форм карієсу та травм зубів у дітей: доказові підходи та інноваційні методи лікування»				
Тема практичного заняття 9. Некаріозні ураження твердих тканин зубів у дітей: структурно-генетичні дефекти емалі та дентину, МІН, метаболічні порушення, ерозивні ураження, абфракції, гіпоплазії, флюорози. Сучасні методи діагностики, стратифікації ризиків та клінічного менеджменту. Тема самостійної роботи 9. Генетичні та епігенетичні механізми формування структурних дефектів емалі й дентину (amelogenesis imperfecta, dentinogenesis imperfecta): сучасні діагностичні біомаркери та клінічні підходи.	20	-	5	15
Тема лекції 5. Патобіологія ускладнень карієсу тимчасових зубів у дітей та сучасні біологічно орієнтовані методи лікування пульпи і періапикальних тканин. Тема практичного заняття 10. Біологічні, мікробіологічні та імунологічні аспекти ускладнень карієсу тимчасових зубів у дітей. Сучасні стратегії лікування пульпіту та періодонтиту на основі принципів біологічно орієнтованої терапії («vital pulp therapy») Тема самостійної роботи 10. Біоактивні матеріали для лікування пульпи тимчасових зубів: МТА, Biodentine, Bioceramics – доказова база та порівняльні характеристики.	20	2	4	14
Тема лекції 6. Ускладнені форми карієсу постійних зубів у дітей: патогенез, біологічне лікування,	20	2	4	14

збереження життєздатності пульпи та регенеративні технології. Тема практичного заняття 11. Ускладнений карієс постійних зубів у дітей: сучасні підходи до біологічного лікування, «vital pulp therapy» та регенеративної ендодонтії. Тема самостійної роботи 11. Регенеративна ендодонтія у дітей: концепції Revitalization, REPs, scaffold-based therapy; клінічні результати та межі застосування.				
Тема практичного заняття 12. Менеджмент дітей з особливими потребами, коморбідними соматичними, неврологічними та імунними порушеннями. Поведінкові стратегії, фармакологічна модифікація поведінки та седация в умовах загального знеболення. Тема самостійної роботи 12. Седация і лікування під загальним знеболенням у дітей із високими поведінковими ризиками: сучасні протоколи AAPD/ASA, оцінка медичних ризиків (ASA Classification), післянаркозна безпека та алгоритм міждисциплінарного прийняття клінічного рішення.	19	-	4	15
Тема лекції 7. Травми зубів у дитячому віці: сучасні принципи діагностики, лікування та прогнозування відповідно до міжнародних рекомендацій. Тема практичного заняття 13. Сучасні протоколи лікування травматичних уражень зубів у дітей відповідно до IADT Guidelines: алгоритми ранньої діагностики, стратифікації ризиків та клінічного менеджменту. Тема самостійної роботи 13. Сучасні шини для стабілізації травмованих зубів: матеріали, показання, біомеханіка та строки використання.	21	2	5	14
Тема лекції 8. Інноваційні біоматеріали та технологічні рішення в лікуванні травматичних ушкоджень зубів у дітей. Тема практичного заняття 14. Біоматеріали та інноваційні технології у дитячій травматології зубів: сучасні шини, біоактивні цементи, адгезивні й	20	2	4	14

мінімально інвазивні методики відновлення. Тема самостійної роботи 14. Біоактивні матеріали в реконструкції травмованих зубів: МТА, Biodentine, склоіономери, композити з ремінералізуючим потенціалом.				
Змістовий модуль 3. «Захворювання тканин пародонта та слизової оболонки ротової порожнини в дітей: сучасні стратегії діагностики, профілактики та лікування».				
Тема практичного заняття 15. Сучасні уявлення про розвиток тканин пародонта у дітей: морфогенез, чинники ризику, роль мікробіому, генетичних та імунологічних детермінант у виникненні пародонтальної патології. Тема самостійної роботи 15. Генетичні, епігенетичні та імунологічні чинники ризику пародонтопатій у дітей: огляд сучасних моделей і досліджень.	16	-	4	12
Тема лекції 9. Сучасні методи діагностики захворювань тканин пародонта у дітей: клінічні, інструментальні та цифрові підходи. Тема практичного заняття 16. Діагностика гінгівітів та пародонтитів у дітей: сучасні клінічні, інструментальні, лабораторні й цифрові методи. Тема самостійної роботи 16. Цифрова та інструментальна діагностика пародонтопатій у дітей: лазерна діагностика, СВСТ у складних випадках, інтраоральні сканери та фотопротокол.	22	2	4	16
Тема лекції 10. Комплексне ведення захворювань тканин пародонта у дітей: сучасні терапевтичні протоколи, індивідуалізована профілактика та контроль рецидивів. Тема практичного заняття 17. Сучасний менеджмент захворювань тканин пародонта у дітей: протоколи механічної терапії, фотодинамічні технології та методів профілактики рецидивів. Тема самостійної роботи 17. Фотодинамічна терапія та лазерні технології при лікуванні гінгівітів і пародонтитів у дітей: ефективність, показання, обмеження.	22	2	5	15

Тема практичного заняття 18. Бактеріальні та вірусні ураження слизової оболонки ротової порожнини: етіологічні механізми, патогенез, клінічна картина, діагностика та тактика ведення. Тема самостійної роботи 18. Цифрова та інструментальна діагностика ураження СОПР у дітей вірусного генезу.	21	-	5	16
Тема практичного заняття 19. Захворювання губ та язика у дітей: етіологія, клінічні варіанти, діагностичні критерії та лікування. Алергічні прояви в ротовій порожнині дітей: етіологія, клінічні форми, диференційна діагностика та сучасні методи лікування. Тема самостійної роботи 19. Імунопатогенез алергічних реакцій у ротовій порожнині: негайного та сповільненого типу, вплив харчових та медикаментозних алергенів.	25	-	5	20
Тема практичного заняття 20. Міждисциплінарні підходи до ведення захворювань СОПР у дітей: алгоритми взаємодії дитячого стоматолога з педіатрами, інфекціоністами, дерматологами, алергологами, гастроентерологами та іншими спеціалістами. Тема самостійної роботи 20. Алгоритм комунікації та маршрутизації між дитячим стоматологом і педіатром: інфекції, імунні порушення, системні прояви.	14	-	3	11
УСЬОГО ГОДИН	360	20	80	260

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сучасні аспекти розвитку та становлення зубощелепної системи у дитячому віці.	2
2.	Сучасна дитяча стоматологія: орієнтація на пацієнта і сім'ю, мінімально інвазивні та біоповедінкові підходи.	2
3.	Актуальні підходи до виявлення карієсу в дитячому віці: патобіологія процесу, рання діагностика, цифрові інструменти та розмежування каріозних і некаріозних уражень.	2
4.	Профілактика стоматологічних захворювань у дітей: рівні профілактики, міжнародні системи оцінки ризику та мінімально інвазивні профілактичні втручання.	2

5.	Патобіологія ускладнень карієсу тимчасових зубів у дітей та сучасні біологічно орієнтовані методи лікування пульпи і періапикальних тканин.	2
6.	Ускладнені форми карієсу постійних зубів у дітей: патогенез, біологічне лікування, збереження життєздатності пульпи та регенеративні технології.	2
7.	Травми зубів у дитячому віці: сучасні принципи діагностики, лікування та прогнозування відповідно до міжнародних рекомендацій.	2
8.	Інноваційні біоматеріали та технологічні рішення в лікуванні травматичних ушкоджень зубів у дітей.	2
9.	Сучасні методи діагностики захворювань тканин пародонта у дітей: клінічні, інструментальні та цифрові підходи.	2
10.	Комплексне ведення захворювань тканин пародонта у дітей: сучасні терапевтичні протоколи, індивідуалізована профілактика та контроль рецидивів.	2
РАЗОМ		20

12. Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. «Дитяча стоматологія»		
Змістовий модуль 1.		
«Сучасні принципи ведення пацієнтів у клініці дитячої стоматології. Цифрова діагностика, мінімально інвазивні стратегії лікування карієсу зубів та доказові методи профілактики».		
1.	Сучасні уявлення про анатомо-фізіологічний розвиток зубощелепної системи у дітей. Вікові аспекти формування та мінералізації зубів: сучасні біологічні механізми, ризики та клінічні наслідки.	3
2.	Сучасні моделі організації допомоги дітям у стоматології (patient-centered care, family-centered care, мінімально інвазивна стоматологія, принципи біоповедінкової взаємодії з пацієнтами).	3
3.	Карієс у дітей: сучасна концепція мікробіому, біоплівки та поведінкових чинників ризику.	4
4.	Клінічні особливості перебігу карієсу зубів в тимчасових і постійних зубах: сучасний патогенетичний аналіз.	4
5.	Сучасна діагностика карієсу зубів у дітей: цифрові технології, ранні маркери ураження, диференційна діагностика.	3
6.	Інтегративний підхід до диференційної діагностики карієсу зубів в дитячому віці.	3
7.	Доказові протоколи первинної, вторинної та третинної профілактики стоматологічних захворювань у дітей (CAMBRA, ICCMS, Atraumatic Restorative Treatment, Silver Diamine Fluoride).	4
8.	Стратегії лікування карієсу зубів в дітей з використанням мінімально інвазивних технологій: ART, fissure sealants, resin infiltration, selective caries removal, stepwise excavation.	4
Змістовий модуль 2.		
«Комплексний менеджмент некаріозних уражень, ускладнених форм карієсу та травм зубів у дітей: доказові підходи та інноваційні методи лікування».		
9.	Некаріозні ураження твердих тканин зубів у дітей: структурно-генетичні дефекти емалі та дентину, МІН, метаболічні порушення, ерозивні ураження, абфракції, гіпоплазії, флюорози. Сучасні методи діагностики, стратифікації ризиків та клінічного менеджменту.	5

10.	Біологічні, мікробіологічні та імунологічні аспекти ускладнень карієсу тимчасових зубів у дітей. Сучасні стратегії лікування пульпіту та періодонтиту на основі принципів біологічно орієнтованої терапії («vital pulp therapy»).	4
11.	Ускладнений карієс постійних зубів у дітей: сучасні підходи до біологічного лікування, «vital pulp therapy» та регенеративної ендодонтії.	4
12.	Менеджмент дітей з особливими потребами, коморбідними соматичними, неврологічними та імунними порушеннями. Поведінкові стратегії, фармакологічна модифікація поведінки та седація в умовах загального знеболення.	4
13.	Сучасні протоколи лікування травматичних уражень зубів у дітей відповідно до «IADT Guidelines»: алгоритми ранньої діагностики, стратифікації ризиків та клінічного менеджменту.	5
14.	Біоматеріали та інноваційні технології у дитячій травматології зубів: сучасні шини, біоактивні цементи, адгезивні й мінімально інвазивні методики відновлення.	4
Змістовий модуль 3. «Захворювання тканин пародонта та слизової оболонки ротової порожнини в дітей: сучасні стратегії діагностики, профілактики та лікування».		
15.	Сучасні уявлення про розвиток тканин пародонта у дітей: морфогенез, чинники ризику, роль мікробіому, генетичних та імунологічних детермінант у виникненні пародонтальної патології.	4
16.	Діагностика гінгівітів та пародонтитів у дітей: сучасні клінічні, інструментальні, лабораторні й цифрові методи.	4
17.	Сучасний менеджмент захворювань тканин пародонта у дітей: протоколи механічної терапії, фотодинамічні технології та методів профілактики рецидивів.	5
18.	Бактеріальні та вірусні ураження слизової оболонки ротової порожнини: етіологічні механізми, патогенез, клінічна картина, діагностика та тактика ведення.	5
19.	Захворювання губ та язика у дітей: етіологія, клінічні варіанти, діагностичні критерії та лікування. Алергічні прояви в ротовій порожнині дітей: етіологія, клінічні форми, диференційна діагностика та сучасні методи лікування.	5
20.	Міждисциплінарні підходи до ведення захворювань СОПР у дітей: алгоритми взаємодії дитячого стоматолога з педіатрами, інфекціоністами, дерматологами, алергологами, гастроентерологами та іншими спеціалістами.	3
РАЗОМ		80

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Аналіз молекулярних механізмів амелогенезу та дентиногенезу: генетичні регулятори, клітинні процеси, критичні періоди розвитку. Роль цифрових методів в оцінці розвитку зубощелепної системи (СВСТ, цифрові моделі).	11
2.	Біоповедінкові протоколи взаємодії з пацієнтами різних вікових груп: сучасні підходи, VR-технології, когнітивно-поведінкові стратегії.	11

3.	Молекулярні механізми формування та стійкості зубної біоплівки; принципи її модуляції у клінічній практиці.	10
4.	Аналіз біологічних і поведінкових тригерів швидкопрогресуючого карієсу зубів в дітей («early childhood caries», «rapid caries progression»).	10
5.	Моделі прогнозування перебігу карієсу зубів: інтерпретація, ризики, клінічне значення.	11
6.	Біомеханічні, структурні та біохімічні відмінності каріозних та некаріозних уражень: огляд доказових протоколів.	11
7.	Порівняльний аналіз профілактичних і мінімально інвазивних стратегій у дитячій стоматології:	10
8.	Селективне видалення каріозних тканин та stepwise excavation: біологічне обґрунтування та клінічні протоколи.	10
9.	Генетичні та епігенетичні механізми формування структурних дефектів емалі й дентину (amelogenesis imperfecta, dentinogenesis imperfecta): сучасні діагностичні біомаркери та клінічні підходи.	15
10.	Біоактивні матеріали для лікування пульпи тимчасових зубів: МТА, Biodentine, Bioceramics – доказова база та порівняльні характеристики.	14
11.	Регенеративна ендодонтія у дітей: концепції Revitalization, REPs, scaffold-based therapy; клінічні результати та межі застосування.	14
12.	Седація і лікування під загальним знеболенням у дітей із високими поведінковими ризиками: сучасні протоколи AAPD/ASA, оцінка медичних ризиків (ASA Classification), післянаркозна безпека та алгоритм міждисциплінарного прийняття клінічного рішення.	15
13.	Сучасні шини для стабілізації травмованих зубів: матеріали, показання, біомеханіка та строки використання.	14
14.	Біоактивні матеріали в реконструкції травмованих зубів: МТА, Biodentine, склоіономери, композити з ремінералізуючим потенціалом.	14
15.	Генетичні, епігенетичні та імунологічні чинники ризику пародонтопатій у дітей: огляд сучасних моделей і досліджень.	12
16.	Цифрова та інструментальна діагностика пародонтопатій у дітей: лазерна діагностика, СВСТ у складних випадках, інтраоральні сканери та фотопротокол.	16
17.	Фотодинамічна терапія та лазерні технології при лікуванні гінгівітів і пародонтитів у дітей: ефективність, показання, обмеження.	15
18.	Цифрова та інструментальна діагностика ураження СОПР у дітей вірусного генезу.	16
19.	Імунопатогенез алергічних реакцій у ротовій порожнині: негайного та сповільненого типу, вплив харчових та медикаментозних алергенів.	20
20.	Алгоритм комунікації та маршрутизації між дитячим стоматологом і педіатром: інфекції, імунні порушення, системні прояви.	11
РАЗОМ		260

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Не передбачено

15. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Визначаються викладачем індивідуально для кожного здобувача відповідно до теми та мети його наукового дослідження.

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

16.1. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання поточної навчальної діяльності.

Поточний контроль включає усне опитування, аналіз клінічних випадків, виконання практичних завдань та роботу в умовах клініки під керівництвом наукового керівника.

Методи поточного контролю:

- *традиційне опитування* – викладач ставить запитання здобувачам в усній формі, що дозволяє оцінити рівень знань та комунікативних навичок;
- *метод «ланцюгового опитування»* - один здобувач відповідає, наступний доповнює.

Критерії оцінювання поточного контролю знань та вмінь здобувачів під час вивчення модуля

10 балів (*відмінно*) Здобувач демонструє глибокі, системні знання, повне володіння матеріалом, сучасними методами дослідження та науковими підходами. Впевнено, аргументовано відповідає, демонструє високий рівень компетентності та самостійності, здатен застосовувати знання в нових умовах, має власні наукові ідеї.

8 балів (*добре*). Здобувач має достатні знання для розуміння та застосування матеріалу, хоча можливі незначні неточності. Практичні навички на середньому рівні, відповіді загалом правильні, але не завжди повні, самостійність у практичних ситуаціях – обмежена.

6 балів (*задовільно*). Знання фрагментарні, з суттєвими прогалинами у теорії чи методах. Практичні завдання виконуються з підказками, здобувач демонструє поверхневе розуміння, потребує постійного контролю та корекції.

0 балів (*незадовільно*). Знання недостатні, здобувач не володіє базовими поняттями та навичками. Практичні завдання виконані неправильно або не виконані взагалі. Відсутній мінімальний рівень компетентності, необхідне повторне вивчення матеріалу та додатковий контроль.

Контроль виконання самостійної роботи. Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань, спрямованих на отримання здобувачем нових знань, їх систематизацію та узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності здобувача до практичних занять, контрольних заходів.

16.2. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи.

Програмою не передбачено

16.3. Умови допуску до складання підсумкового контролю.

Підсумковий контроль (залік) здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому занятті з модуля.

До заліку допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну - 120 балів.

16.4. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання під час проведення підсумкового контролю.

На останньому тематичному навчальному занятті з дисципліни після закінчення розбору теми заняття, викладач навчальної групи оголошує суму балів, яку здобувач набрав за результатами поточного контролю.

Результати складання заліку оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».

Здобувач отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі навчальні заняття (лекції, практичні), що визначені тематичним планом з дисципліни (за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював), набрав загальну кількість балів при вивченні навчальної дисципліни не меншу, ніж 120.

Оцінку «не зараховано», отримує здобувач освіти, якщо має невідпрацьовані пропуски навчальних занять (семінарських та лекцій) і кількість балів за поточний контроль менша ніж мінімальна.

17. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Не передбачено

18. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ БАЛІВ

Для поточного оцінювання застосовується така система конвертації традиційної системи оцінки у бали:

Номер модуля, кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			«5»	«4»	«3»	«2»		
Модуль 1 360/12	№№1-3	20	10	8	6	0	0	120

Максимальна кількість, яку може набрати здобувач при вивченні модуля, дорівнює 200 балів.

Вона вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі:

$$20 \cdot 10 = 200$$

Мінімальна кількість балів, яку може набрати здобувач при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі:

$$20 \cdot 6 = 120$$

Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».

Здобувач отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, відвідав всі навчальні заняття, визначені тематичним планом з відповідної дисципліни (при наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював), набрав загальну кількість балів при вивченні навчальної дисципліни не меншу, ніж 120.

Здобувачі, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою **ECTS** таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«A»	Найкращі 10% здобувачів
«B»	Наступні 25% здобувачів
«C»	Наступні 30% здобувачів
«D»	Наступні 25 % здобувачів
«E»	Останні 10 % здобувачів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться відділом докторантури та аспірантури для здобувачів, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни.

Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але які не отримали оцінку «зараховано». Ця категорія здобувачів має право на перескладання заліку.

Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність. Ця категорія здобувачів має право на повторне вивчення дисципліни.

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Основна (базова)* література:

1. Хоменко Л.О., Чайковський Ю.Б., Смоляр Н.І., Савичук О.В., Остапко О.І., Біденко Н.В., та ін. Терапевтична стоматологія дитячого віку. Карієс зубів та його ускладнення: Підручник для студентів ВМНЗ III-IV рівнів акредитації стоматологічних факультетів, інтернів і стоматологів. Т.1. Київ: Книга-плюс; 2016. 432 с.
2. Годованець О.І., Кіцак Т.С., Котельбан А.В., Митченко М.П., Гончаренко В.А. Алгоритми виконання стоматологічних маніпуляцій з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія». Навчально-методичний посібник. Чернівці: БДМУ; 2018. 112 с.
3. Кузняк Н.Б., Годованець О.І., Мандзюк Т.Б. Карієс та некаріозні ураження твердих тканин зубів у дітей. Чернівці: БДМУ; 2017. 152 с.
4. Годованець О.І., Кіцак Т.С., Вітковський О.О., Павлов Ю.О. Пульпіти у дітей: етіологія, клініка, діагностика та лікування. Чернівці: БДМУ; 2018. 120 с.
5. Клінічна настанова, заснована на доказах «Карієс тимчасових зубів» (МОЗ України). https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/2023_kn-kariyes-tymchasovyh-zubiv.pdf
6. Стандарт медичної допомоги «Карієс зубів» https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/smd_869_23052024.pdf
7. Клінічна настанова, заснована на доказах «Терапія пульпи тимчасових та постійних несформованих зубів» https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2025/03/2024_05_10_kn_pulpity.pdf
8. Стандарт медичної допомоги «Терапія пульпи постійних несформованих зубів» <https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2025/03/smd-terapiya-pulpy-post-nesform-zubiv-z-datoyu.pdf>
9. Клінічна настанова, заснована на доказах «Травми щелепно-лицевої ділянки» https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2023/02/2023_kn_travma.pdf
10. Стандарти медичної допомоги «Дентоальвеолярна травма» https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2023/02/stnd_314_17022023.pdf
11. Стандарт медичної допомоги «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2025/03/dn_555_27032025_dod.pdf
12. Клінічна настанова, заснована на доказах «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2025/03/2025_01_29_kn_anest_v-stomat.pdf

19.2 Допоміжна література:

1. Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної та реабілітаційної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України. Наказ МОЗ України від 28.09.2012 № 751. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313.
2. Смоляр НІ, Гуменюк ОМ, редактори. Профілактика стоматологічних захворювань. Львів: Магнолія; 2023. 368 с.

3. Смоляр НІ, Чухрай НЛ, винахідники; Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, патентовласник. Спосіб стоматологічної диспансеризації дітей шкільного віку. Патент України № 71232. 2012 Лип 10.
4. Якубова ІІ, Кузьміна ВА. Ранній дитячий карієс. Стан проблеми в Україні. Сучасна стоматологія. 2017;1:48-55. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ss_2017_1_13
5. American Academy of Pediatric Dentistry (AAPD). Fluoride therapy. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago (IL): American Academy of Pediatric Dentistry; 2023. p. 352-358.
6. American Academy of Pediatric Dentistry. Policy on Early Childhood Caries (ECC): Consequences and Preventive Strategies. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, III: American Academy of Pediatric Dentistry; 2025-2026.
7. American Academy of Pediatric Dentistry. Caries-risk Assessment and Management for Infants, Children, and Adolescents. Pediatr Dent. 2017;39(6):197–204.
8. FDI Policy statement. Early Childhood Caries. Adopted by the FDI General Assembly: September 7-9, 2024, Istanbul, Turkey.
9. Featherstone JDB, Alston P, Chaffee BW, Rechmann P. Caries management by risk assessment (CAMBRA): an update for use in clinical practice for Patients Aged 6 Through Adult. J Calif Dent Assoc. 2019;47(1):25–34. doi: [10.1080/19424396.2019.12220743](https://doi.org/10.1080/19424396.2019.12220743)
10. Featherstone JDB, Crystal YO, Alston P, Chaffee BW, Doméjean S, Rechmann P, et al. Evidence-Based Caries Management for All Ages-Practical Guidelines. Front Oral Health. 2021;2:657518. Available from: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8757692/pdf/froh-02-657518.pdf> doi: [10.3389/froh.2021.657518](https://doi.org/10.3389/froh.2021.657518)
11. Featherstone JDB, Crystal YO, Alston P, Chaffee BW, Domejean S, Rechmann P, et al. A Comparison of Four Caries Risk Assessment Methods. Front Oral Health. 2021;2:656558. Available from: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8757708/pdf/froh-02-656558.pdf> doi: [10.3389/froh.2021.656558](https://doi.org/10.3389/froh.2021.656558)
12. Fuks AB, Peretz B. Pediatric Endodontics. Springer; 2016. 171 p.
13. Lamloom D, Arghittu A, Ferrara P, Castiglia P, Dettori M, Gaeta M, et al. A Systematic Review of Clinical Practice Guidelines for Caries Prevention following the AGREE II Checklist. Healthcare. 2023;11(13):1895. doi: [10.3390/healthcare11131895](https://doi.org/10.3390/healthcare11131895)
14. Maguire A. ADA clinical recommendations on topical fluoride for caries prevention. Evid Based Dent. 2014;15(2):38-9. doi: [10.1038/sj.ebd.6401019](https://doi.org/10.1038/sj.ebd.6401019)
15. Petersen PE, Ogawa H. Prevention of dental caries through the use of fluoride – the WHO approach. Community Dent Health. 2016;33(2):66-8.
16. Reference Manual of Pediatric Dentistry. American Academy of Pediatric Dentistry; 2024. <https://www.aapd.org/research/oral-health-policies--recommendations/>
17. Sicca C, Bobbio E, Quartuccio N, Nicolò G, Cistaro A. Prevention of dental caries: A review of effective treatments. J Clin Exp Dent. 2016;8(5):604-10. doi: [10.4317/jced.52890](https://doi.org/10.4317/jced.52890)
18. Soxman I, Jane A. The handbook of clinical techniques in pediatric dentistry. Chennai: Wiley; 2015. 188 p.
19. Veenman F, van Dijk A, Arredondo A, Medina-Gomez C, Wolvius E, Rivadeneira F et al. Oral microbiota of adolescents with dental caries: A systematic review. Arch Oral Biol. 2024;161:105933. Available from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0003996924000542?via%3Dihub> doi: [10.1016/j.archoralbio.2024.105933](https://doi.org/10.1016/j.archoralbio.2024.105933)
20. Veneri F, Vinceti SR, Filippini T. Fluoride and caries prevention: a scoping review of public health policies. Ann Ig. 2024 May-Jun;36(3):270-280. doi: 10.7416/ai.2024.2593. Epub 2024 Jan 17. PMID: 38236001.

19.3 Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри стоматології дитячого віку <https://sites.google.com/bsmu.edu.ua/childrens-dentistry-department>
2. Сайт відділу докторантури та аспірантури <https://dako.bsmu.edu.ua/>
3. База даних Scopus <https://www.scopus.com/home.uri?zone=header&origin=>

4. База даних Web of Science
<https://access.clarivate.com/login?app=wos&alternative=true&shibShireURL=https:%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F%3Fauth%3DShibboleth&shibReturnURL=https:%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F&roaming=true>
5. American Academy of Pediatric Dentistry (AAPD)
<https://www.aapd.org/>
6. European Academy of Paediatric Dentistry (EAPD)
<https://www.eapd.eu/>
7. International Association of Paediatric Dentistry (IAPD)
<https://iapdworld.org/>
8. Асоціація стоматологів України <https://www.udenta.org.ua/>

20. УКЛАДАЧІ СИЛАБУСУ

1. ГОДОВАНЕЦЬ Оксана Іванівна – доктор медичних наук, професор, професор закладу вищої освіти кафедри стоматології дитячого віку.
2. КОТЕЛЬБАН Анастасія Василівна – кандидат медичних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри стоматології дитячого віку.